

telefon předseda: 723 589 170
e-mail: mallorn.os@seznam.cz
http://:

Odbor zvláště chráněných částí přírody
MŽP ČR
Vršovická 65

100 10 Praha 10

V Praze dne 22.10.2003

Věc: Stanoviska k jednání na MŽP 24.10. - výjimka živočichové / bagrování Berounka.

1. Ani jeden z místně příslušných vodohospodářských orgánů nezahájil řízení a neučinil rozhodnutí dle § 14, či § 15, či § 17 vodního zákona. Tj. mimo jiné není zřejmé zda se jedná či nejedná o těžbu ve smyslu sdělení odboru IPPC a projektové EIA MŽP ČR. Dokud není zřejmé zda bude nebo nebude požadováno zjišťovací řízení EIA, není možno rozhodnout o výjimce z ochranných podmínek zvl. chráněných druhů živočichů. Jde o předběžnou otázku, do jejího vyřešení musí být řízení přerušeno.
2. Nebyl proveden biologický průzkum v navrženém prostoru. Žádosti Povodí Vltavy uvádí velevruba malířského, skokana skřehotavého a užovku podplamatou a opírá se o studii zpracovanou Ing. Beranem. Ing. Beran však zpracoval průzkum pouze jako „orientační“ a výslovně uvedený jako „úsek Berounky pod Karlštejnem, v ř.km 23,5 - 24,5“. Jeho výsledky tedy nelze bez výhrad vztahovat na jiné úseky Berounky jak nad, tak i pod Karlštejnem. V pozvánce ČIŽP ze dne 2.10.2003 na jednání dne 13.10.2003 na Správě CHKO se již objevují další druhy zvláště chráněných živočichů - vydra říční, ledňáček říční a užovka obojková. Z uvedeného plyne, že výčet ohrožených druhů podaný Povodím Vltavy je neúplný a nepodložený. Není zřejmé, zda se druhy uváděné v žádosti vyskytují ve všech žádaných úsecích, ale naopak, je zřejmé, že se v některých či ve všech úsecích vyskytují i další zvláště chráněné druhy na které nebylo o výjimku požádáno. Je nutno přerušit řízení o výjimce do doby než bude žádost příslušně doplněna na základě biologických průzkumů která si žadatel zajistí u akreditovaných osob.
3. Žádosti jsou formulovány pro katastry obcí Karlštejn v ř. km 23,5 - 24,5 a pro katastry obcí Srbsko, Černošice, Mokropsy, Dobříchovice, Řevnice, Zadní Třebaň, Hlásná Třebaň, Beroun a to bez uvedení specifikace říčních kilometrů, tj. vlastně na celý úsek řeky od Berouna po Mokropsy s výjimkou uvedeného úseku v Karlštejně. Takový rozsah výjimky pro v podstatě celý tok řeky je nepřijatelný. Povodí Vltavy musí doplnit přesnou specifikaci říčních kilometrů, podélných i příčných profilů řeky které hodlá těžít, tj. musí dodat projektovou dokumentaci. Bez upřesnění kde, kolik čeho se bude těžít, včetně přístupových cest pro techniku není možno o výjimce jednat, neboť není možno určit rozsah prací a ohrožené úseky řeky a břehových partií. Nelze tím pádem určit ani množství ohrožených živočichů jednotlivých druhů a tím ani nápravná opatření. Řízení musí být přerušeno do doby dodání relevantní projektové dokumentace.
4. Úsek Berounky v Srbsku částečně leží ve druhé zóně CHKO. Pokud zájmová oblast těžby zasahuje do této zóny, je nutno požádat o výjimku z ochranných podmínek zón CHKO (§ 26 odst. 3 písm. a) zákona 114/1992 Sb. - terénní úpravy značného rozsahu, dle projektu jde o odtěžení 6.500 m³ materiálu a změnu stávající konfigurace říčního dna na úseku 500 m). Nevíme, zda tato výjimka je-či není předběžnou otázkou pro výjimku z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů.

5. Výjimku z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů lze dle § 56 zákona 114/92 Sb. udělit, převažuje-li jiný veřejný zájem nad zájmy ochrany přírody. Povodí Vltavy v žádosti o výjimku ani jinak dodatečně nedoložilo tento jiný veřejný zájem. Obecné tvrzení, že jde o čištění koryta řeky od povodňových nánosů nelze považovat za veřejný zájem, neboť jejich existence sama o sobě ničemu nevádí. Naopak, z hlediska ochrany přírody a krajiny, povodeň uložením těchto nánosů provedla přirozenou a žádoucí revitalizaci vodního toku a ušetřila značné finanční prostředky, které by bylo nutno vynaložit na obdobnou revitalizaci provedenou technologicky. Argumentace o povodňové ochraně se ukázala zcela neopodstatněná, jak opět plyne jednak ze stanovisek Správy CHKO, Výzkumného ústavu vodohospodářského i Agentury ochrany přírody a krajiny, jednak i z posudku který vypracoval Ing. Pavel Filip z útvaru inženýrských činností Povodí Vltavy v Českých Budějovicích. Tento hydrologický posudek výslovně uvádí že „Výpočet velkých vod pro stav koryta po prohrábce neprokázal žádné významné zvýšení kapacity koryta.“ Ukazuje se, že při menších povodních - do desetiletých vod by mohlo jít o ovlivnění nejvýše do 10 cm, při větších povodňových stavech ještě podstatně méně, při povodni obdobné jako byla v loňském srpnu by nánosy výšku hladiny ovlivňovaly řádově nejvýše v milimetrech, respektive jejich vliv by byl hluboce pod možností objektivní měřitelnosti.

Ve chvíli, kdy Povodí Vltavy zjistilo že opodstatněnost těžby štěrkopísků nemůže jako nutnou údržbu podložit rizikem povodně, sáhlo k novému argumentu rizika ledochodů a tento nový argument upevňuje a pojišťuje si tvrzením, že ledochody nelze modelovat a nelze objektivně posoudit. Možná jde o jev obtížněji modelovatelný než prostý výpočet objemů štěrkopísků postupně zvedaných ze dna a nesených proudem při povodni, přesto považujeme za nepřijatelné opírat „jiný veřejný zájem, vyšší nežli zájem ochrany přírody“ pouze o tvrzení, že ledové kry se mohou zachytit na nánosech pod jezem či jinde. Podle stejné logiky se ledové kry mohou zachytit o jez samotný či o most a může být tedy požadováno odstředění jezu a mostu, mohou se zachytit v meandrech takže by se legitimizoval požadavek na napřimění koryta a také se mohou zachytit na libovolných nerovnostech dna a břehů, vyčnívajících kofenech, takže by pak bylo veřejným zájmem vykácet břehovou zeleň a koryto Berounky po celé délce vybetonovat. Podotýkáme, že podle našich informací se problematikou ledochodu v ČR zabývají dvě specializovaná pracoviště, a to Výzkumný ústav vodohospodářský TGM a České vysoké učení technické. Navrhujeme, aby otázka rizikovosti k ledochodům a posouzení rozsahu nezbytných prací byla s některým z těchto pracovišť konzultována.

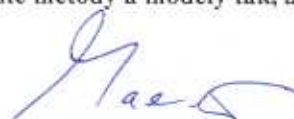
Požadujeme pro pokračování řízení o výjimce doložení hydrologických posudků od autorizovaných osob pro každý úsek požadovaný k těžbě štěrkopísku z něhož bude jednoznačně vyplývat významné riziko povodně či ledochodu jako konkrétní veřejný zájem k odtěžení toho kterého profilu. Hydrologický posudek musí proto obsahovat výčet metod, použitý model a konkrétní výpočty aby byl přezkoumatelný. Do doby doložení těchto posudků je nutno řízení přerušit, neboť nelze prokázat jiný veřejný zájem jak vyžaduje dle § 56 zákon 114/92 Sb.

Závěr:

Navrhujeme přerušit řízení o výjimce z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů:

- Do vyřešení předběžných otázek rozhodnutí vodoprávních úřadů a tím i předběžné otázky zjišťovacího řízení EIA, případně předběžné otázky zásahu do druhé zóny CHKO.
- Do doplnění dokumentace od žadatele, které bude obsahovat:
 - a) Projektovou dokumentaci každého žádaného úseku z níž bude vyplývat úsek těžby, podélné a příčné profily, objem těžby, přístupové cesty a následná rekultivace,
 - b) biologické průzkumy žádaných úseků od autorizovaných osob,
 - c) hydrogeologické posudky autorizovaných osob, případně konzultované se specializovanými pracovišti pro problematiku ledových jevů, které budou obsahovat použité metody a modely tak, aby byly přezkoumatelné nezávislou osobou.

S pozdravem

David Mareš
místopředseda sdružení

MALLORN, o.s.
Chelčického 12/1130
130 00 Praha 3
(2)